

po poti pogleda svojo šibico, s katero je razlil Jezusu mleko, se prestraši, kajti suha šibica je ozelenela in pognala temno-zelene, narezane lističe. Prestrašen pripoveduje ves dogodek doma materi, ki je bila ostra in stroga žena. Odločno ga pokrega in mu zapové, da naj takoj gre nazaj in naj prosi onega dečka odpuščanja. Ona sama pa bo povrnila skledico in mleko božjemu Detetu.

In res precej odideta: mati odločna, sin pa nerad, ker je bil že takrat paglavec od nog do glave.

Jezus mu je precej odpustil, saj še nikoli hud ni bil nanj. In Marija je še velela materi, da naj čudovito ozelenelo šibico vtakne v zemljo, in da bo ta rastlina še v velik prid človeštvu.

In res se je to zgodilo. Odslej je rman grenka rastlina kot večni spomin razžaljenja Jezusa, a tudi zdravilna, ker jo je blagoslovil sam božji Sin.

In oni hudobni deček? Legenda pripoveduje, da je postal oni paglavec pozneje Kristusov apostol, po imenu Juda Iškarjot. Da je postal izdajalec in se na-
posled obesil, je že vsem znano.

Res: mal paglavec, velik hudobnež.

Tvoj angelj te vidi!

Angeljček se te raduje,
Če lepo, čisto živiš;
Milo pa tedaj žaluje,
Če se dete pregrešiš.

Misli, kadar zalezuje,
Moti te skušnjave roj:
Angeljček pri meni čuje,
Pazi name, je z menoj!

Radoslav.

Podobica v gozdu.

(Dogodba iz življenja.)

Bodi mi stokrat prisrčno pozdravljena hišica rodna!
— vsliknil sem radostno dospevši vrh hriba, ko sem zagledal po dolgih letih zopet nekdanjo svojo rojstno hišo tam doli v prijazni dolini, sredi rodovitega polja, zelenih travnikov in sadonosnikov, obdanih krog in krog od bogato zasajenih in plodovitih vinogradov.

Zares lep je ta kraj srečnih mladostnih dnij.

Poldan je. Zdajci se oglasi tam doli v visokem zvoniku stari znanec, zvon vaške župne cerkve in, ko ta obmolkne, oglase se zaporedoma zvonovi sosednih cerkvá tja po dolini, kot da bi hoteli tekmovati mej seboj, kateri bode prvi zapel slavo „brezmadežni Devici“. Tudi jaz potegnem svoj zaprašeni klobuk raz glavo in odmolim molcé običajno Marijino molitev.

Ko stopam hitrih korakov naprej po beli cesti vedno bliže svoji domači vasi, vzbudé se mi hipoma vsi oni sladki spomini izza otročjih let, katera sem srečno preživel v tem milem kraju.

Bistri potok se še vedno vije, kot nekdam, mej zelenimi livadami, kjer sem tekal za pisanimi metulji, preganjal svitlo-blesteče kačje pastirje ter lovil rake in ribe, po močvirniku pa podil žabe v vodo.

Visoka lipa koncem vasi, mimo katere sem hodil dan za dnevom v šolo in cerkev, zelení in cvetí pa še bujnejše kot nekdam, ko sem se hladil pod njenimi košatimi vejami, mej kojimi mrgoli in brenči brez števila pridnih čebelic.

Dospem do rojstne hiše, ki je že v tujih rokah, in se vsedem na staro kamenito klop. Da ne najdem tu več svojcev, to dobro znam, a obiskati hočem danes neki drug kraj blizu domače hiše, zanimiv kraj, ki mi ostane nepozabljiv.

* * *

Moja rojstna hiša stoji na malem gričku koncem vasi. Od te vodi pot v dolino mej travnike, potem pa v gozd, ki se razprostira na dolgo in široko tja gori proti zahodu. Kraj gozda blizu ceste, ki pelje tu mimo, pa žuborí izpod sivega skalovja, obrašenega z grmovjem in mahom, hladen studenec, in krog njega rasejo visoke smreke, semtertja povite od tal do vrha z vedno zelenim bršlinom.

Tukaj se začanja moja dogodba.

Tukaj sem napravljaj v svojih otroških letih po leti mlinska kolesa, po zimi nabiral za željno pričakovane jaslice zelenega in belega mahu in bršlina, spomladi pa trgal prve zvončke.

Tu sem so me oče pošiljali po leti dan na dan z velikim vrčem po vodo.

* * *

Bilo je pred petindvajsetimi leti. Deček kakih deset let, pohajal sem domačo šolo, oddaljeno prilično pol ure od doma. Najraje sem zahajal v šolo tiste dni, kadar so prišli v šolo gospod katehet, ker so prinašali s seboj lepo barvane velike podobe zgodb sv. pisma, katere so nam kazali in razlagali. Delili so pa tudi pogosto pridnejšim učencem čedne podobice. Neizrečeno rad bi bil imel tudi jaz katero podobico, in glej, končno vendar pride vrsta na-me; dobim jo.

Mala podobica, ki je predstavljala „Devico brez-madežno“, omilila se mi je tako, da bi je ne bil dal za kar si bodi. Nosil sem jo vedno pri sebi, lepo spravljeno v debel papir.

Nekega dné, ko sem bil zopet prišel k studencu po vodo in podstavil vrč, da se napolni, grem nekoliko korakov v gozd, do smreke, ki je bila najlepše z bršlinom povita. Občudujem nekaj trenutkov to krasno drevo in kaj mi pride na misel? Vzamem nožiček v roko in izrežem drevesu nekoliko od tal štirivoglat košček skorje; v to votlino položim podobico, češ, tukaj v tem zelenju je kraj, kjer ostaneš varno shranjena, nikdo razun mene te tu ne najde; jaz te pa lahko hodim tu sem gledat in častit, kadar hočem.

Drugi dan prinesem še z doma podobici jednako veliko šipico, potisnem jo v votlino čez podobico, ob robih pa dobro zamažen s smolo, kakor zamaže steklar šipe na oknih.

No, sedaj pa nikomur nič ne povem o tem, mislim si pri odhodu.

Odsihdob sem obiskoval podobico skoro vsakokrat, kadar sem prišel k studencu.

Nastopila je hladna jesen, za njo pa mrzla zima. Visok sneg mi je zasul priljubljeno pot k studencu in k zeleni smreki. Celu zimo nisem bil tam in tako sem popolnoma pozabil na svoj dragoceni spomenik v smreki.

Zopet pa je skopnel sneg in prišla spomlad. Vsa narava je bila ogrnjena v zelenje in cvetje.

Bilo je solnčnatega, a precej hladnega dné. Solnce je že pošiljalo zadnje večerne žarke izza gore. Jaz in stareja sestra sva sedela v sobi pri oknu in si ogledovala ravno svoji novi obleki, ki sva ju dobila za bližajočo se birmo. Mati so imeli opravila z večerjo, očeta pa smo pričakovali domov s sejma v bližnjem trgu.

Proti hiši prihajata dva tuja človeka. Mož srednje starosti, bledega obraza in črnih kodrastih las, in ženska, približno jednake starosti, pa nese na rokah dečka kacih treh let.

Hišna vrata se odpró. Potniki vstopijo z običajnim pozdravom „dober večer“. Deček, kojemu se je videlo na prvi pogled, da je bolehav, jame jokati; mati ga skuša utolažiti.

Mož jame sedaj pripovedovati, da je ubog rudar, ki mora v največjem pomanjkanju z bolno ženo in otrokom peš potovati v novo delo nekam gori na Koroško, in da je primorana obitelj prositi pri nas prenočišča.

Vsem se smili revna trojica, in komu bi se tudi ne?

Rahločutna in dobrosrčna mati obljubijo takoj prenočišče in niti ne vprašajo tujcev po potnih listinah.

Tuja ženska izvleče nato iz papirja polovico surove kuretine, rekoč: „Ta le polovica kokoši je vse, kar imamo s seboj, potem pa nimamo niti živeža niti denarja več.“

Mati skuhajo lačnim ljudem tisti kos kuretnine, bolnemu otroku pa dajo mleka in kruha. Nato pripravijo in odkažejo tujcem ležišče v sobi na levem koncu hiše, mi pa smo imeli svojo spalnico na nasprotnem koncu v čumnati. Mati čakajo še z večerjo očeta s sejma.

Jaz sem se že iz prvega spanja prebudil, ko slišim nakrat očeta hudovati se nad materjo rekoč: „Kako moreš vendar jemati pod streho tuje ljudi, ne da bi zahtevala potne listine? Vedeti bi vsaj morala, da pridemo lahko zbog tacih ljudij v neprilike in sitnosti, in ali pa veš sploh, da so to pošteni ljudje!?“

„Kaj se boš hudoval, jaz storim le dobro delo in ti ljudje, ki so v resnici usmiljenja vredni, ti gotovo ne bodo delali sitnostij.“

„Pa vzemi vsaj ključ in pojdi tja v sobo ter vzemi iz omare onih 800 gld., katere mi je včeraj odštel Nace pri notarju za prodano hišo. Menda vendar veš, da sedaj nisem več lastnik te domačije in da je razun krave in nekaj svinj v hlevu jedino naše premoženje onih 800 gld., ki so shranjeni v omari, kjer spé tujci“, — hudujejo se oče nad materjo.

„O le predobro vem, da si prodal. Jokala sem se že dovolj nad tvojo trmoglavostjo, a zaman; vse moje prošnje so bile bob v steno in sedaj pa še ta denar, ki ti je še ostal od prodane hiše, lahkomišljeno kam vtakni in komu posodi, da ga še zgubiš, potem pa lahko vsi gremo z nocojšnjimi tujimi ljudmi po širnem svetu.“

„Nehaj mi vendar že pridigovati o svoji neumni domačiji. Saj veš, kako sem si prizadeval in se ubijal od ranega jutra do poznega večera in to jedino le za lačne trebuhe svojih dolžnikov, jaz pa naj bi živel kakor hlapec in delal le za druge! Kaj mi pomaga domačija, če pa ne morem cele noči zatisniti očesa v vednih skrbeh, kako bodem plačal visoke obresti in davke, vrh tega pa še vas preživil in oblačil. Ali ni boljše prodati, otresti se teh nadležnih dolžnikov, z ostalim denarjem pa kaj družega početi? Z gotovim denarjem pod palcem si lahko veliko pridobim, če mi Bog dá srečo; morda pa tudi za ta denar zopet kupim kaj malega, ako že ne moreš živeti več brez svoje domačije; stanovanje sem si pa itak pridržal še do Kresa tukaj brezplačno.“

Tako in jednako so se prepirali stariši še pozno v noč, jaz pa sem zaspal. Tudi nisem mogel še takrat razsoditi, kdo od obeh bolj prav sodi.

Drugo jutro, ko se prebudim in sta sestri še spali, spoznam zunaj pod oknom materin glasen jok. Zakaj to?

Pogledam skozi okno. Tam pod črešnjo stojijo mati in obupno vijejo roke otiraje si solze v krilo, oče pa stojé poleg brez klobuka, po obrazu vsi prepadeni, z nogo premetavajo neko na tleh ležeco cunjo in z rokami pa si pulijo že itak dovolj redke lasé na glavi.

„Kaj neki to pomeni, kaj se je zgodilo?“ ugibljem jaz. Med tem sta se prebudili tudi sestri; tudi njima pokažem ta prizor pod oknom.

„Jojmene!“ vsklikne starejša sestra, rekoč „veš kaj je? Črešnje so nocoj pozeble, le poglej, kakšna slana je in kako ovenel je črešnjev cvet.“

„Da, prav praviš,“ pritrdim tudi jaz in grem k materi.

Zvedel sem, kaj se je zgodilo. Mati mi hitijo nasproti s prebledelim obrazom, rekoč: „Sedaj bosta pa šla k birmi brez obleke. Vso vajino novo obleko z mojo boljšo vred je odnesel tat nocojšnjo noč. Le poglej omaro, kako je široko odprta in razun nekaterih malenkostij popolnoma prazna. — Pa kaj, to bi se še končno pretrpelo in pozabilo, da ne bi bil grdun grdi pobral tudi vsega očetovega denarja iz predalčka.“

Tat je siloma vlomil omaro in raztrgal tudi ključavnico malega predalčka, kjer je bil spravljene denar.

Tatinska družina odkurila jo je še po noči pri zadnjih durih s svojim plenom in mej potjo se je zgubila izmej obleke ona cunjja, katero so premetavali in ogledovali oče pod češnjo, kot da bi mogla cunjja povedati, na katero stran so jo krenili nehvaležni tatovi.

Sedaj se začne pravcati krik in vik.

Jaz in sestra zdihujeva po svojih birmskih oblekah, češ, sedaj ne moreva k birmi; oče pa se hudujejo nad ubogo materjo in nad nami, rekoč: „Kaj birma? ta počaka! Ali moj denar je zlobnež vzel in tega ne vidim nikdar več.“

Hudo je bilo materi pri srcu, kajti bili so prepričani, da so vsaj deloma sami krivi naše nesreče in da se je njih vedeževanje prejšnjega večera le prehitro do pičice izpolnilo. Čez noč smo postali berači.

O bridka usoda! Kaj sedaj početi? Kam se obrniti za premetenimi tatovi in kaj ukreniti, da ne bi bilo morda že prepozno?

Oče tekajo po vasi, kakor besni v svoji obupnosti, da bi našli kje sled tatovom, toda nihče ne ve ničesar povedati.

(Konec prihodnjič.)

